

Viborg Kommune

Mønsted Børnehus

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBØLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING . . . 3
1.1 Indledning . . . 3
1.2 Værdier . . . 4
1.3 Pædagogiske principper . . . 5
1.4 Læringsforståelse . . . 6
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 9
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL . . . 9
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV . . . 10
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION . . . 11
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN . . . 12
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 12
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 13
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 15
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN . . . 15
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER . . . 16
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION . . . 16
3.4 METODER TIL EVALUERING . . . 16
3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS . . . 17
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER . . . 18
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING . . . 18
4.2 SOCIALE KOMPETENCER . . . 19
4.3 SPROGLIG UDVIKLING . . . 20
4.4 KROP OG BEVÆGELSE . . . 21
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER . . . 23
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER . . . 24
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE . . . 26
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ . . . 26
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER . . . 28
6 AFSLUTNING . . . 29

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

Du sidder nu med Mønsted Børnehuss pædagogiske læreplan i hånden. Den pædagogiske læreplan er udarbejdet i en systemisk model - SMTTE - der er opbygget med 5 faktorer, der indbyrdes er forbundet. Det er her, hvor vi som institution sætter mål for den kommende periode. Læreplanen vil også beskrive, hvordan vi opfylder målene samt hvordan vi undervejs vil sikre, at vi er på rette kurs. Til løbende evaluering af læreplanen vil vi anvende en systemisk evalueringsmodel, der fortæller os om barnets læring og udvikling af vores praksis.

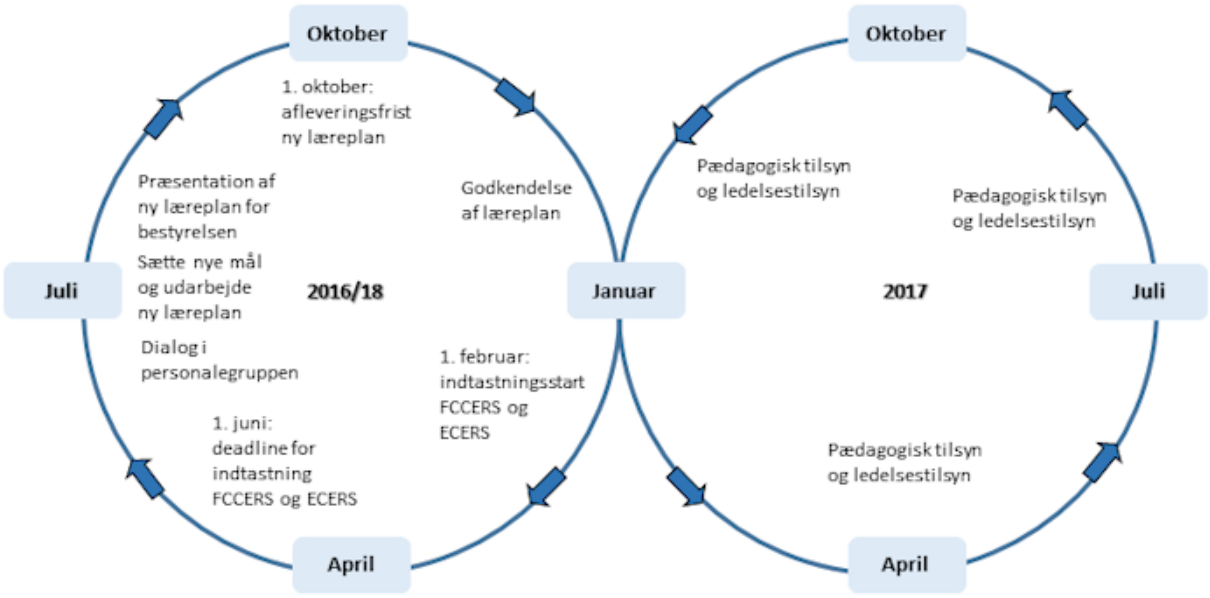
Læreplanen er udarbejdet i en struktureret proces af leder og medarbejdere, hvor vi på baggrund af evaluering har reflekteret over, på hvilken måde kan styrke vores praksis, med fokus på vores kerneopgave:
SAMMEN BIDRAGER VI TIL BARNETS MESTRING
I samarbejde med forældre skaber vi en rød tråd i barnets liv - bidrager til barnets trivsel, udvikling og robusthed - at barnet kan være deltagende i børnefællesskabet og har mod på livet.

Den pædagogiske læreplan er det pædagogiske personales vigtigste arbejdsredskab som anvendes i det daglige pædagogiske arbejde. Vores kerneopgave bliver levende i beskrivelsen af vores læringsmål, hvor der er læringsmål for pædagoger og børn, samt samarbejdet med forældrene.

Læreplanen beskriver, hvordan vi arbejder med de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, børnemiljøet samt de metoder vi vil anvende i arbejdet.
Vi forstår processerne med evaluering og læreplansarbejdet som en udvikling af de læringsmiljøer, vi tilbyder barnet - vores praksis og samarbejdet med forældre omkring barnet - så vi sammen bidrager til at barnet trives og udvikler sig - har lyst til læring og lys i øjnene.

God læselyst.

Årshjul for læreplanen 2016/2018

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:
- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:
-Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
-Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

I Mønsted Børnehus arbejder vi ud fra det barnesyn, at barnet er født socialt, at det enkelte barn er værdifuldt og altid bidrager til det sociale fællesskab ud fra dets kompetencer og ressourcer..
Barnet lærer i relationer med andre, og de gode læringsmiljøer giver barnet mulighed for medbestemmelse i eget liv og deltagelse i børnefællesskabet.
Vi arbejder med fokus på vores kerneopgave: Sammen bridrager vi til barnets mestring, hvor vi anerkender forældrene som en værdifuld ressource. En ligeværdig dialog mellem pædagog og forældre understøtter en tidlig indsats, der skal sikre barnets trivsel, læring og deltagelse i børnefællesskabet.

Marte Meo er grundlæggende i vores børnehus, hvor anerkendelse og det at se barnet som værdifuldt ud fra dets kompetencer og ressourcer, har betydning for barnets mulige deltagelse i sunde børnefællesskaber. Det er grundlæggende for at barnet bliver robust og klar til at møde livets udfordringer.

I Mønsted Børnehus lægger vi vægt på et læringsmiljø, hvor barnet føler sig tryg, er parat til at møde læring og mestre egne færdigheder. Her er plads til spontanitet og udfoldelse under trygge rammer. Vi har hjerterum og giver plads til små og store følelser.

Engagement og professionel faglighed ser vi som den drivkraft, der sikrer, at vi hver dag kan møde barnet, forældrene og hinanden med empati og faglig nysgerrighed. Faglig sparring er en naturlig del af udviklingen i børnehuset, hvor vi ser troværdighed og gensidig respekt som helt grundlæggende for, at vi kan lykkes som pædagogisk personale i samværet med børnene, i samarbejdet med forældrene , i personalegruppen og med tværfaglige samarbejdsparter.

Vi har sammen med forældre og samarbejdsparter et særligt fokus på barnets overgange, vuggestue(dagpleje)/børnehave/skole, hvor barnets tidlige kendskab til det kommende dagtilbud og et samarbejde om en planlagt overgang og overlevering, er med til at skabe sammenhæng og helhed i barnets liv.

Vi mener, at disse værdier vil være at finde som en rød tråd gennem denne pædagogiske læreplan.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Vi har i læreplanen fokus på det enkelte barns ønsker, muligheder, kompetencer og ressourcer - giver alle børn lige muligheder
2. Princip: Ud fra barnets perspektiv støtter vi barnets læring i alle hverdagssituationer, inddrage barnet i daglige gøremål og følger barnets spor
3. Princip: Vi arbejder ud fra Marte Meo principperne, hvor vi har kontakt, barnets relationer og leg i fokus, styrker barnets mulige deltagelse i børnefællesskaabet.

4. Princip: Vi har et professionel,dialogbaseret, ligeværdigt forældresamarbejde om barnets trivsel, læring og ressourcer
5. Princip: Vi ser arbejdet med læreplanen og børnemiljøet i en sammenhæng, det skaber de bedste læringsmiljøer
6. Princip: Forældrenetværk i Mønsted Børnehus fremmer et fællesskab omkring børnehuset og bidrager til barnets trivsel og inklusion i fællesskabet
7. Princip: Vi arbejder med digitale medier integreret i planlægning, aktiviteter og dokumentation i læreplansarbejdet
8. Princip: Udfordre børnenes fantasi og give mulighed for leg og bevægelse inde og ude

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskaber af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

I Mønsted Børnehus forstår vi læring sådan, at man udvikler sig og lære i sociale fællesskaber. Barnet udvikler sig gennem aktiviteter, leg og relationer med andre børn og voksne. I relationerne afprøver børnene deres måde at være sammen på og i leg og aktiviteter øver de sig og forstår verden. Læring sker, når barnet bliver støttet og guidet til at reflektere over og forstå, at det er medskaber af egen læring.

Pædagog og barn indgår i en ligeværdig relation, hvor pædagogen tager ansvar for relationen ved at se, lytte, bekræfte barnet - anerkende barnets følelser, samt støtte det i at indgå i sociale fællesskaber. I Mønsted Børnehus involverer pædagogen sig i det barnet er optaget af, følger barnets spor, giver plads til leg, glæde og spontanitet.

Pædagogen arbejder med pædagogfaglige metoder, reflekterer og sætter mål for sin praksis, der skal understøtte det enkelte barns læring og trivsel. Gennem inspirerende læringsmiljøer styrkes barnets udvikling ved at pædagogen tilrettelægger aktiviteter, hvor der er tid til fordybelse, ro og tryghed - og aktiviteter, hvor barnet udfordres tilpas og er nysgerrigt og undersøgende på ny læring.
Praksis og læringsmiljøer tilrettes til barnets og børnefællesskabets interesse, kompetencer og ressourcer. Barnets største læringspotentiale ligger i dets Zone for Nærmeste Udvikling.
I denne kontekst ser vi barnets mulighed for at være medaktør i eget liv og bidrage til fællesskabet i børnehuset.
Marte Meo betyder ved egen kraft. Det handler om kærlig kontakt, hvor barnets personlighed udvikles gennem et udviklingsstøttende samspil.

I Mønsted Børnehus er vi professionelle omsorgspersoner, der kontinuerligt reflekterer over, på hvilken måde vi møder barnet. Når vi arbejder med Marte Meo anvender vi video til at observere pædagogens samspilsmønster, for at sikre at kontakten med barnet matcher barnets udviklings- og trivselsprocesser. Det tætte samaarbejde forældre og pædagoger er en forudsætning for barnets læring.

De tre læringsrum - pædagogen skaber en balanceret dagligdag med forskellige muligheder for barnets læring - skaber gode læringsrum.

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på form og indhold
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabt læring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og læring. De pædagogiske handlinger ligger underforstået I miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:
- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:
- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

I Mønsted Børnehus har vi fokus på det hele menneske, vi arbejder med differentierede grupper, der giver mulighed for fordybelse og aktiviteter ud fra barnets nærmeste udviklingszone. Barnet deltager i børnefællesskabet med de forudsætninger barnet har.
Når vi arbejder ud fra Marte Meo principperne, har vi fokus på kontakt, støtter barnet i dets selvfølelse og det lærer at kunne sætte ord på følelser og behov.

Vi arbejder i funktionsrum inde og ude, hvor de forskellige læringsmiljøer understøtter vores læringsmål i læreplanstemaerne. Pædagoger og børn er sammen om aktiviteter, hvor børnene møder indlevende engagerede voksne som støtter op om barnets initiativer, støtter børnene i at følge op og udvikle de initiativer, der er i børnegruppen.
Vi støtter op om det enkelte barns relationer og arbejder bevidst med legegrupper, hvor barnet venskaber styrkes.

Vi inddrager barnet i hverdagens forskelige opgaver, børnene opmuntres til at hjælpe hinanden og lære af hinanden. Vi ser at det er naturligt for børnene at de er deltagende og de vokser ved at have tilpas ansvar og kan udfordres og lykkes med opgaverne.

Vi er bevidste om at invitere forældrene ind i et samarbejde omkring læringsmålene, så vi sammen kan bidrage til barnets mestring. Det sker i samarbejdet omkring det enkelte barns mestring og også når vi fælles arbejder med forskelige temaer.

Vi hjælper forældrene til at være aktive i forældrenetværk, så vi sammen bidrager til styrke børnefællesskabet. Det sker ved den daglige dialog, ved forældremøder og ved særlige arrangementer hos forældrene. Forældrenetværk er en styrke, når vi modtager nye børn og familier, samt ved barnets overgange.

Vi inddrager tværfaglige professionelle til at støtte op om vores praksis, når der er behov for at vi yder en særlig indsats.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:
1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

I Mønsted Børnehus arbejder vi ud fra den tværfaglige model og TOPI.
TOPI materialet sikrer at alle børn ses 3 gange om året.
Teamet reflekterer og analysere sammen, hvor der er fokus på barnets ressourcer og muligheder
I analysen medtager vi de tre perspektiver - individ, aktør og kontekst - der sikrer at vi kommer omkring det hele barn.
Idet vi ser forældrene som en ressource, inviteres de tidlig ind til samarbejde omkring deres barn.Sammen med forældrene modtager vi sparring og rådgivning fra vores tværfaglige samarbejdsparter, så vi kan lave en målrettet handleplan ud fra barnets ressourcer og muligheder.
Skolen inviteres ind i et tidligt samarbejde ½-1 år inden barnets skolestart, for at vi sammen med forældre og skole kan støtte op om barnets trivsel og udvikling i overgangen.

Vi har fokusgruppe møder og sprogfokus møder fastlagt over hele året, hvor forældre og pædagoger sammen kan få sparring og udarbejde handleplan til at støtte op om barnets trivsel og læring. Ud over psykolog og tale/hørekonsulent inviteres relevante tværfaglige fagpersoner ind til møde omkring barnet.

Indsatsen indgår i tilrettelagte aktiviteter for børnegruppen, hvor konteksten tilrettes, så barnet tilgodeses ud fra barnets ressourcer, behov og muligheder.
Vi guider og støtter barnet ud fra kompetencer og ressourcer barnet og familien indeholder. Ud fra barnets vilkår støtter vi op om barnet, og ændre konteksten, så barnet har de bedste muligheder for at være medskaber i eget liv og deltagende i det sunde børnefællesskab.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

I Mønsted Børnehus anvender vi trivselsskemaer, refleksions spørgsmål, analysemodellen og dialog modellen fra TOPI.

Pædagogerne i teamet ser alle børn via trivselsskemaerne, teamet reflekterer sammen ud fra refleksionsspørgsmålene, og barnet placeres i position. På pædagogmøde gennemgår pædagogerne alle børn, så alle bidrager til at se barnet, dets ressourcer og udfordringer. For børn i gul eller rød position inddrages forældrene i udarbejdelse af eller opfølgning på analysemodel, udarbejdelse af handleplan, eller evt. evaluering og opfølgning.
Vi har en særlig opmærksomhed på børn der har flyttet sig fra gul til grøn position, så vi sikrer at barnet forbliver i trivsel.

I TOPI analyseres altid ind i de tre perspektiver - individ, aktør og kontekst, så man kommer hele vejen omkring barnet.
Forældrene møder analysemodellen i samtaler med pædagogen, så den er genkendelig, når den anvendes på tværfaglige møder med fagprofessionelle.
Når vi ser at barnet er i mistrivsel undersøger vi sammen med forældrene barnets ressourcer og muligheder, idet det fælles bidrag hjemme og i børnehuset skal hjælpe barnet til den bedst mulige trivsel, læring og udvikling.

Når det er nødvendigt for barnets trivsel og udvikling, modtager forældre og pædagog sparring hos det tværfaglige team.
Redskaberne i TOPI giver os et fælles sprog, som er vigtigt ved barnets overgange i dagtilbud og skole.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats

I Mønsted Børnehus har vi en sprogpædagog med særlig viden om barnets sproglige udvikling. Sprogpædagogen og tale/høre konsulenten giver sparring til pædagogerne i Mønsted Børnehus om særlig sprogindsats. Vi har løbende over hele året tilbud til børn i fokuseret eller særlig indsats om deltagelse i små sproggrupper.

Vi er vi opmærksomme på det lille barns tilegnelse af sproget. Vi samtaler med forældrene om barnets sproglige udvikling og ved bekymring modtager vi sparring fra tale/hørekonsulenten på vores sprogfokusmøder.

Ved 2½års samtalen inden overgang til børnehaven, indgår barnets sproglige udvikling i det pædagog og forældre skal have fokus på ifm. barnets overgang til børnehave.

Alle 3 årige sprogvurderes, resultatet gennemgås med forældrene ved en samtale. Vi er opmærksomme på se ind i de enkelte delområder, idet et barn kan ligge i generel indsats og samtidig have brug for fokus på fx barnets lydige kompetencer.

Via vores arbejde med Marte Meo er det helt naturligt, at børn og pædagoger optager deres leg og aktiviteter på video - og dette anvendes ligeledes i sprogarbejdet.
Vi har over året forskellige små grupper, hvor en pædagog en lille gruppe børn er fordybet i sprogstøttende aktiviteter og leg, som understøtter barnets sproglige udvikling.

De 5 årige børn sprogvurderes 6-9 måneder inden overleveringsamtalen med skolen. Sprogvurderingen ligger til grund for samarbejdet med forældrene om at støtte op om det enkelte barns sprogudvikling, og det ligger til grund for den samlede sprogindsats op til skolestart for den samlede børnegruppe.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Viborg Kommunes målsætning, at der skal skabes en rød tråd i barnets liv.

I Mønsted Børnehus arbejder vi ud fra værktøjerne i TOPI. Vi ser vi forældrene som en vigtig ressource i samarbejdet om at skabe sammenhæng i barnets liv. Pædagog og forældre har et tæt dagligt samarbejde, hvor der udvises interesse for barnets hele liv. Pædagogen har fokus på barnets og familiens ressourcer, hvor der tages udgangspunkt i barnets kompetencer og behov.

Ved overgange arbejder vi med overgangssamtaler med forældrene, så vi kan lave en handleplan for, hvordan vi sammen støtter op om barnet ved overlevering til det næste dagtilbud - børnehave eller skole. Hvor der er behov inddrages tværfaglige samarbejdsparter og personale fra det kommende dagtilbud, så tidlige som muligt - gerne ved overgangssamtalen.

Vi har et tæt samarbejde med sundhedsplejerske og dagplejen ved modtagelse af børn til vuggestuen og børnehaven - hvor der er overleveringssamtaler sammen med forældrene.
Vi inviterer altid forældre og børn til en tidlig opstart, så vi har mulighed for sammen med forældrene at planlægge en opstart, der passer til de enkelte barn. Viden om nye børns kompetencer, interesser og behov passes ind i den pædagogiske praksis, så vi har et særligt fokus at understøtte barnets trivsel, relationer og udvikling i overgangen.

Ved overgang fra Mønsted Børnehus til skolen arbejder pædagogerne tæt sammen barnets forældre og med indskolingen på Mønsted skole.
Overleveringssamtaler sker med deltagelse af personale fra indskoling og SFO, pædagoger fra Mønsted Børnehus, ledelse fra skole og børnehus, samt forældre til det enkelte barn. Vi oplever stor ansvarlighed fra forældrene - de vil meget gerne bidrage til at skabe sammenhæng i barnets liv - støtte barnet i overgang fra børnehave til skole.

Forældrenetværk samarbejder med om legerelationer og aktiviteter.Sammen bidrager de til at alle børn er inkluderet i børnefællesskab.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

I Mønsted Børnehus har vi et formaliseret samarbejde mellem pædagogisk personale fra vuggestue/dagplejen og børnehaven. Vuggestue/dagpleje og børnehave har et fællesskab om traditioner og aktiviteter. Børnene fra vuggestuen/dagplejen og børnehaven støttes i at opbygge relationer tidligt, de anvender børnehusets aktivitetsrum, legestuen og nærmiljøet.

I Mønsted Børnehus samarbejder vi med skolen, for at skabe sammenhæng ved barnets overgang fra børnehave til skole. Det sidste år inden skolestart oplever vores børn skolens fysiske rammer ved ugentlige aktiviteter på skolen. Der er faste traditioner for besøgsdage i 0.klasse og SFO.
Børnene arbejder med læringsmetoder, som de vil møde i skolen - det betyder tryghed og genkendelighed, der er sammenhæng mellem dagtilbud og skole.

Alle overgange sker i tæt dialog og med aktiv deltagelse af forældrene, vi tager ansvar sammen med forældrene. Alle børnegrupper har en stor ressource i aktive forældrenetværk

Læringsmiljø båret på fællesskab og samarbejde

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Mønsted Børnehus er en kommunal integreret institution, normeret til 55 børnehavebørn og 14 vuggestuebørn. Vi har to børnehavegrupper og en vuggestuegruppe. Børnene fra børnehaven og vuggestuen har tætte relationer, idet det er et lille børnehus og medarbejderne kender alle børn.

I Mønsted Børnehus er der ansat 9 pædagoger, PAU-elev, ernæringsassistent med ansvar for produktionskøkkenet. Ernæringsassistenten har også timer i vuggestuen.
Personalegruppen ser sig som sammentømret og støtter op om hinanden med fokus på vores kerneopgave.

Pædagogerne er videreuddannet med diplommoduler, vejleder diplom, sprogkurser, Marte Meo grudkurser, Marte Meo terapeut.
Ernæringsassistenten er uddannet og har deltaget i projekt med det gode måltid for børn, samt bidraget til at udbrede viden om økologi og måltider i Viborg Kommune.

Inde er børnehuset funktionsopdelt med et dejligt stort motorikrum, kreativt værksted, legerum, sprog/konstruktions rum og små hyggekroge, som anvendes af alle børn. Vuggestuen har egen indgang og egne lokaler og egen legeplads.
Børnehavens legeplads er indrettet med bål/multihus, motorikområde, klatreområde, gynger, flere sandområder, mange små huse og hyggekroge, og benyttes også af vuggestuen.
Vi tager på tur til skov, nærmiljø og kulturelle tilbud og naturtilbud.

I Mønsted Børnehus har forældrene tilvalgt frokostordning i børnehave og vuggestue. Frokostordningen startede som et pilotprojekt i Viborg Kommune i 2010. I 2015 har Mønsted Børnehus opnået sølvmærke i økologi - vi ligger på ca. 70% økologi. Vi har produktionskøkken og børnene deltager i tilberedning af måltiderne.

Børnehuset ligger i et nyere boligområde i Mønsted By, hvor der er dagligvarebutik, hal og skole.
Vi ligger lige midt i et dejligt naturområde, har en dejligt børneskov fælles med skolen, anvender hallen, har en tæt samarbejde med dagpleje, skole og ældre i nærområdet - et nærmiljø med et særligt sammenhold, og en forældregruppe der bidrager helt fantastisk til børnehuset.Børnehuset er bygget i 1999, med tilbygning og renovering i 2009.
2015/16 er børnehuset igen renoveret, ombygget og tilbygget ifb. oprettelse af vuggestue.
Pædagogerne deltager i faglige pædagognetværk og ledernetværk for at sikre den faglige udvikling/organisatoriske læring er i fokus.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Følgende viser den forventede procentvise fordeling på de 6 læreplanstemaer, som er angivet i den pædagogiske læreplan:

	Fordeling i %
Alsidig personlig udvikling	20,0
Sociale kompetencer	20,0
Sproglig udvikling	20,0
Krop og bevægelse	13,3
Naturen og naturfænomener	13,3
Kulturelle udtryksformer og værdier	13,3

Kommentar:

Vi arbejder i alle sammenhænge med barnets alsidige personlige udvikling, sociale kompetencer og sproglige udvikling. Mønsted Børnehus har i indretning af lokaler og legeplads et særligt fokus på barnets motoriske udvikling. I denne læreplansperiode har vi valgt at prioritere natur og naturfænomener og kulturelle udtryksformer og værdier, idet evaluering af vores pædagogiske praksis viser at der er brug for at højne kvaliteten af den pædagogiske praksis inden for de to temaer. Vi deltager i et projektet "Fri for mobberi", hvor vi vil have et særligt fokus på børnegruppens sociale processer.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Læringshistorier
- Praksisfortællinger
- Foto
- Iagttagelser/observationer
- Børneinterview

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- ECERS
- LP
- SMTTE
- Læringshistorier
- Brugertilfredshedsundersøgelser
- Relationsskema
- Sprogvurdering
- Systemisk evalueringsmodel til evaluering af barnets læring og udviklung af praksis

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

I Mønsted Børnehus arbejder vi med systemiske modeller til dokumentation og evaluering.
Ved planlægning anvender vi SMTTE model, hvor vi beskriver sammenhæng, mål, tiltag, tegn og evaluering.
Vi arbejder med observationer, fortællinger, billeder, video, børneinterview.
Dokumentationen anvendes dels til synliggørelse af vores aktiviteter og praksis til forældrene, dels til analyse af børnenes læring, børnemiljøet og udvikling af den pædagogiske praksis.
I analysen reflekterer pædagogerne over egen praksis, over det der på spil i relationerne i børnefællesskabet, over læringsmiljøet og barnets læring.

Vi evaluerer løbende gennem læreplansperioden i forbindelse med hverdagssituationer, projekter, temaforløb. Evalueringen med analyser sker på team møder og pædagogmøder. Evalueringer sker hele tiden, idet vi kontinuerligt tilretter vores praksis ud fra det enkelte barns kompetencer og ressourcer - samt ud fra børnegruppens behov
Der inddrages forskellige perspektiver i analysen - som faglige perspektiv, barneperspektiv og evt. forældreperspektivet. På den baggrund får pædagogerne mulighed for at forstå nye teoretiske betragtninger på deres praksis og sætte nye mål for læringsmiljøer.
Ved MUS inddrages evalueringen af vores praksis, den enkelte medarbejder/teamet sætter mål for egen faglig og personlig udviklling.

I Mønsted Børnehus vægter vi forældresamarbejdet højt. Fagligheden i kommunikationen er vigtig i dette samarbejde. Pædagogerne arbejder med en teoretisk fundering omkring den professionelle samtale. Dette forløb evalueres med en brugerundersøgelse i forhold til pædagogens faglighed i kommunikationen i samtalen. Evalueringen finder sted over efterår og vinter 2016/2017, evalueringen skal bruges til at den enkelte medarbejder får mulighed for at udvikle sin faglighed i kommunikationen.
Læreplanen evalueres hvert 2. år ud fra ECCERS materialet Evalueringen fremmer dialog og refleksion over vores læringsmiljø, egen praksis. Ud fra analysen gør vi status på, hvad vi gør, der virker og vi sætter os nye mål, ud fra det vi kan se vi skal udvikle for at skabe bedre læringsmiljøer.

Læringsmiljø på legepladsen - plads til forundring og fordybelse

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Barnets personlighed udvikles over tid i et socialt fællesskab, der er medlevende og anerkendende. Barnet udvikler en positiv selvfølelse - forstår sig selv ud fra den respons, som barnet får på sig selv og egne følelsesudtryk. Barnet oplever selvværd, ved at føle sig som et værdifuldt og anerkendt menneske. Barnet oplever selvtillid ved at mestre, det kan noget og får konstruktiv respons.
I Mønsted Børnehus ser vi værdien af den tidlige kontakt til barnet og forældre, det giver tryghed og tillid, og styrker samarbejdet om barnets trivsel, udvikling og særlige behov.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Pædagog og forældre samarbejder om at støtte barnets mestring.
Pædagogen arbejder inkluderende og anerkendende ud fra Marte Meo principperne.
Pædagogen skaber mulighed for at barnet lærer at udtrykke sine følelser og holdninger.
Pædagogen skaber mulighed for at barnet får forståelse for medbestemmelse og demokrati.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet er opmærksomt og kan vise hensyn og forståelse for andres forskelligheder.
2. Tegn: Barnet er medskaber af og videreudvikler leg og aktiviteter.
3. Tegn: Barnet er optaget af og anvender selv forskellige værksteder.
4. Tegn: Barnet bliver selvhjulpen f.eks. påklædning, Hygiejne, aktiviteter, samspil.
5. Tegn: Barnet mestre at være i centrum, i leg og aktivitet.
6. Tegn: Barnet viser mod, tager nye initiativer og forsøger sig med at indgå i ukendte relationer og aktiviteter.
7. Tegn: Barnet giver udtryk for sine følelser og meninger, forsvarer og står ved dem.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Pædagogen sakber et læringsmiljø, hvor barnet har mulighed for at udvikle selvværd og selvregistrering.
2. Tiltag: Pædagogen tilbyder forskellige læringsmiljøer, der giver barnet mulighed for oplevelse, spontanitet, glæde, medindragelse og udvikling.
3. Tiltag: Pædagogen skaber en tryg hverdag, hvor barnet oplever stabile voksne og hvor struktur/udfrodringer er tilpasset barnets behov.
4. Tiltag: Pædagogen arbejder målrettet med balancen mellem barnets ønsker om selv at gøre sig opdagelser og opmuntring til fortsat læring.

5. Tiltag: Der er planlagt projekter med fokus på miljø, kultur og kreativ udfoldelse, hensigt at børn og pædagoger udvikler sig sammen.
6. Tiltag: Pædagogerne har fokus på barnets mulighed for at udvikle logisk tænkning og konstruktion.
7. Tiltag: Pædagogen og forældre har sammen øje for barnets hele udvikling og kompetencer.
8. Tiltag: Pædagogen arbejder med analyse af dokumentation til at understøtte barnets alsidige udvikling.
9. Tiltag: Pædagogen følger barnets initiativer, positivt bekræfter og arbejder med turtagning.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Social kompetence udvikles i relation med andre. De vigtigste elementer i social kompetence er empati, evnin til tilknytning og sociale færdigheder. Barnet lærer at anerkende og respektere andre børn og voksne, når det selv møder anerkendelse og empati. Barnet skal opleve tryghed og tillid i deres relationer til andre børn og pædagogen. I Mønsted børnehus arbejder vi ud fra Marte Meo principperne. Vi har fokus på at støtte op om barnets relationer via små legegrupper.
Samarbejdet med forældrene er en vigtig ressource for barnets mulighed for at mestre sociale kompetencer. I Mønsted Børnehus har forældre og pædagoger sammen fokus på forældrenetværk, som skal styrke børnegruppens sociale fællesskab.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Pædagogen arbejder inkluderende og anerkendende ud fra de fem Marte Meo principper, der giver barnet mulighed for:
-at forstå egne og andres følelser og behov, mestre sociale spilleregler og indgå i leg og sociale børnefællesskaber
-at forstå personlige og kulturelle forskeligheder
Pædagogen skaber et læringsmiljø, hvor relationer bygger på tolerance respekt, omsorg og mod.
Sammen støtter forældre og pædagogen barnet i at kunne sætte grænser for sig selv og andre.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet samarbejder, søger fælles løsninger og indgår kompromisser
2. Tegn: Barnet indgår i legerelationer og drager omsorg for andre, hjælper og trøster
3. Tegn: Barnet har venner og udviser lyst til samvær, ”Jeg vil gerne være med”
4. Tegn: Barnet viser lyst og glæde ved at være del af en aktivitet med andre
5. Tegn: Barnet håndterer konflikter gennem dialog
6. Tegn: Barnet kan sætte grænser for sig selv og andre
7. Tegn: Forædlre og pædagoger deler viden om barnets reltioner i bøarnehuset og hjemme
8. Tegn: Forældrene inviterer børnene hjem i legegruppe

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: Pædagogen sætter rammer op for barnet, så det oplever og forstår medbestemmelse og demokrati
2. Tiltag: Pædagogen sætter rammer op for et miljø, hvor børn kan samarbejde, viser empati og anerkender forskellige følelser
3. Tiltag: Pædagogen guider barnet i leg og styrker barnets relation og sociale handlen
4. Tiltag: Pædagogen holder fokus på det enkelte barns udvikling og trivsel i børnegruppen
5. Tiltag: Pædagogen og forældrene samarbejder om legerelationer, for at styrke alle børns position i børnegruppen.
6. Tiltag: Pædagogen støtter børn til at fortælle om sine følelser og lytte til jævnalderes.
7. Tiltag: Pædagogen ser, følger, benævner og bekræfter barnets initiativer og arbejder med turtagning
8. Tiltag: Pædagogen arbejder ud fra materialet i "Fri for mobberi"
9. Tiltag: Forældre og pædagog samarbejder om at styrke barnets relationer og sociale kompetencer

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Barnets sproglige udvikling er en forudsætning for kommunikation og læring, hvorfor det er vigtigt at barnet er deltagende i stimulerende sprogligt læringsmiljø. Barnets mulighed for deltagelse i børnefællesskabet styrkes, når barnet støttes i at udtrykke sig verbalt og nonverbalt, at det kan forstå andre og gøre sig forståelig for andre.
Når vi arbejder ud fra Marte Meo principperne sikrer vi en god øjenkontakt og en anerkendende dialog med barnet, som styrket barnets sproglige udvikling. Vi støtter op om barnets legerelationer og giver barnet mulighed for at være deltagende i små grupper, hvor der er plads til fordybelse, nærhed og dialog. Vi arbejder målrettet med at styrke barnet ud fra dets behov, og tilbyder små sproggrupper efter barnets behov. Vi sprogscreener alle 3 årige og ud fra evaluering af resultaterne og i samarbejde med forældrene planlægger vi indsats for det enkelte barn, så der er sammenhæng i det barnet oplever hjemme og i børnehuset.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Pædagogen arbejder ud far Marte Meo principperne med en bevidsthed om at det styrker barnets sproglige udvikling

Pædagogen skaber et læringsmiljø, hvor barnet tilegner sig og udvikler krops- og verbalt sprog

Pædagogen skaber et læringsmiljø, hvor barnet kan kommunikere og gøre sig forståelse over for andre
Sammen skaber Pædagogen og forældre stimulerende læringsmiljøer, der giver barnet mulighed for at

lære sprogets mange udtryksformer og matematiske symboler.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Pædagogen laver synlig dokumentation for det sprogstimulerende miljø
2. Tegn: Sprogstrategierne er integreret i pædagogens praksis
3. Tegn: Barnet er aktiv deltagende ved højtlæsning, udvikler sproglige færdigheder i dialogen
4. Tegn: Barnet tager initiativ til at bruge sproget i form af billeder, sang, rim og remser, fortælling
5. Tegn: Barnet leger med bogstaver, små ord, leger med tal, har mængdeforståelse og ser sammenhænge
6. Tegn: Barnet tager initiativ til at samtale, forklarer sig, lytter og forstår beskeder
7. Tegn: Barnet fortæller pædagogen og andre børn, hvad det føler og ønsker
8. Tegn: Barnet deltager og bidrager til leg og i planlægning af aktiviteter

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Pædagogen følger, benævner og positivt bekræfter barnets initiativer
2. Tiltag: Pædagogerne samarbejder med tale/høre konsulent for vejledning
3. Tiltag: Pædagogerne anvender dialogisk læsning
4. Tiltag: Pædagogerne arbejder ud fra sprogstrategier
5. Tiltag: Pædagogerne anvender lydlig opmærksomhed og har fokus på skrift og talesprog
6. Tiltag: Pædagogerne har fokus på aktiviteter, som styrker problemløsning, konstruktion, tal og matematik.
7. Tiltag: Pædagogerne anvender digitale medier som pædagogisk redskab
8. Tiltag: I projekter og i aktiviteter vil vi have fokus på barnets mange udtryksformer
9. Tiltag: Pædagogerne har fokus på struktureret sprogarbejde

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Gennem bevægelse stimuleres barnets sanser og barnet lærer sin krop at kende. Kendskab til og forståelse for egen krop er en forudsætning for at kunne udtrykke sig og mestre verden. Barnet støttes i selvhjulpethed i hverdagsaktiviteter .
Børn er altid i bevægelse, gennem glæde ved bevægelse, gode relationer, frisk luft og sund kost opnås en sund krop og trivsel.
I Mønsted Børnehus er bevægelse og sundhed prioriteret. Vores indretning tydeliggør at vi prioriterer at alle børn styrkes motorisk - motorikrum og legeplads indrettet med motoriske udfordringer, sanseopleveler - stille og aktive zoner viser at vi i vores pædagogik prioriterer krop og bevægelse. I Mønsted Børnehus har forældrene tilvalgt madordning, hvor der hver dag serveres sunde måltider - og økologisk sølvmærke viser vores vægtning af økologi i måltidet.
Børnene deltager i den daglige produktion at måltider, som en pædagogisk aktivitet. Det styrker barnet motorisk og bidrager til barnets læring om det sunde måltid.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Pædagogen skaber et læringsrum, som giver barnet mulighed for at udvikle grov motoriske og finmotoriske kompetencer, der støtter barnet i at mestre daglige udfordringer.

Pædagogen anvender forskellige rum og steder f.eks. skoven, hallen, legepladsen, køkken og motorikrum, da det styrker børnenes kropsbevidsthed og bevægelsesmuligheder.

Pædagogen igangsætter forskellige aktiviteter hvor barnet får mulighed for at udfolde sig med musik og bevægelse.

Sammen tager pædagogen og forældrene udgangspunkt i barnets motoriske behov.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet deltager i sansemotoriske aktiviteter.
2. Tegn: Barnet løber, hopper, danser og deltager i sanglege
3. Tegn: Barnet dækker bord og spiser med bestik, smører sin mad
4. Tegn: Barnet deltager i tilberedning af måltider
5. Tegn: Barnet er optaget af finmotoriske aktiviteter f.eks. i det kreative værksted og digitale medier
6. Tegn: Barnet bevæger sig i ujævnt terræn
7. Tegn: Barnet opfordres til at bruge børnehavens fysiske rammer
8. Tegn: Barnet spiller musikinstrumenter, og laver fagter til sange
9. Tegn: Barnet er selvhjulpet og klarer dagens opgaver
10. Tegn: Barnet har kendskab til sundt mad, hygiejne og korrekt håndvask

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: pædagogen støtter og guider barnet ud fra barnets kompetence og ressourcer.
2. Tiltag: Pædagogen arbejder målrettet på at styrke barnets motorik ved forskellige læringsrum.
3. Tiltag: Der er pædagogisk bevidsthed om at børn deltager i tilberedning af måltider.
4. Tiltag: Pædagogen arbejder målrettet med aktiviteter, der styrker barnets fin-, grovmotorik og sansemotorik.
5. Tiltag: Bevægelse, musik, sang, fagter, dans og sanglege indgår naturligt i hverdagen
6. Tiltag: Pædagogen har viden om barnets sansemotoriske udvikling
7. Tiltag: Pædagogen arbejder ud fra Marte Meo principperne, i aktiviteter der indeholder krop og bevægelse.
9. Tiltag:

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

Naturen er en ressource, der giver sanseindtryk og oplevelser. Børnene er interesserede, nysgerrige og eksperimenterne. Når pædagogerne har øje for at følge barnets optagethed giver det mulighed for læring om naturen, hvordan vi færdes i naturen og passer på naturen.
I Mønsted Børnehus oplever vores børn pædagogiske aktiviteter, hvor vi anvender skovområder og natur i nærmiljøet, vi arbejder med matematiske symboler og natureksperimenter og har fokus på økologi og genbrug. Gennem refleksioner er der fokus på at udvikle vores praksis og skabe læring for børn og pædagoger.
Forældrene inddrages i de pædagogiske læringsmål om natur og naturfænomener, så vi sammen bidrager til barnets mestring.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Pædagogen skaber et læringsmiljø, der giver barnet mulighed for at tilegne sig viden om naturfænomener og naturens gang. Og hvordan man færdes i og tager hensyn til miljø og klima.

Pædagogen giver mulighed for at børnene kan være spontane og undersøgende i naturen, ved at følge børnenes spor.
Sammen bidrager forældre og pædagoger til barnets viden om natur og naturfænomener

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Børnene benytter naturens materiale og rum, og finder på lege og aktiviteter.
2. Tegn: Barnet er optaget af at finde dyrespor, undersøge dyrs levesteder osv.
3. Tegn: Barnet er optaget af at følge planters vækst og høste frugter
4. Tegn: Barnet kender årstiderne, vejret, blade, frugter osv.
5. Tegn: Barnet eksperimenterer med forskellige materialer i leg og aktiviteter
6. Tegn: Barnet er optaget af de aktiviteter der foregår omkring bålet f.eks. madlavning
7. Tegn: Barnet er undersøgende og stiller spørgsmål til naturoplevelser og fænomener
8. Tegn: Barnet kender ting, der skader vores natur, rydder op efter sig og samler affald sammen
9. Tegn: Børnene bruger legen til at gå på opdagelse og lære naturen og dens forhold at kende

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Pædagogen laver forløb om naturfænomener og eksperimenter
2. Tiltag: Pædagog og børn anvender naturen året rundt
3. Tiltag: Pædagog og børn oplever og lærer om de fordkellige årstider

4. Tiltag: Pædagogen taler med børnene om at opholde sig ud i forskelligt vejr med omtanke
5. Tiltag: Pædagogen har fokus på miljø i forhold til materialevalg og genbrug
6. Tiltag: Pædagogen igangsætter aktiviteter med bål, dyr og planter på legeplads og i skoven
7. Tiltag: Pædagog og børn taler om, hvordan vi færdes i naturen, med udgangspunkt i barnets ideer og viden.
8. Tiltag: Pædagogen laver projekt om affaldsindsamling og sortering, hvor børnene samarbejder om opgaven
9. Tiltag: Pædagog og børn ser sammenhæng mellem afgrøder, dyrkning i egen have, med tilberedning af måltider.
10. Tiltag: Pædagogen følger børnenes spor

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Igennem forskellige kulturelle udtryksformer styrkes barnets selvforståelse. Barnet sanser, er nysgerigt og undersøgende, det udvikler fantasi og anvender mange forskellige udtryksformer.
Barnet får forståelse for egne og andres værdier og kulturelle tilhørsforhold. Pædagogerne tilrettelægger praksis så barnet tilbydes planlagte kreative aktiviteter med læring og proces i fokus.
I Mønsted Børnehus arbejder vi bevidst med kreative processer, hvor pædagogerne følger barnets initiativer og nysgerrighed, ved at praksis følger det børnegruppen er optaget af - barnets perspektiv og fantasi får mulighed for at udfolde sig.
Vi er bevidste om at børnehuset indeholder forskellige kulturer og ser det som en styrke at inddrage forskellige kulturer i vores praksis fx mad, aktiviteter og traditioner.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Pædagogen skaber læringsmiljø, så barnet får mulighed for at:
-udvikle sin forståelse af kunst og kulturelle udtryksformer
-møde forskellige udtryksformer og udvikle sin fantasi og kreativitet

Sammen bidrager pædagogen og forældre til barnets læring om kulture, traditioner og værdier.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Pædagogen og barnet udviser begejstring og taler om det, de oplever og laver
2. Tegn: Børn og pædagoger inspirerer hinanden til at udtrykke sig kunstnerisk med tilgængelige materialer
3. Tegn: Børn og pædagoger anvender materialer ude og inde til kreative aktiviteter
4. Tegn: Barnet øver sig, er nysgerrigt og udforsker sine omgivelser
5. Tegn: Barnet finder selv materialer og udtrykker sig skabende i billeder og fortælling

6. Tegn: Barnet er optaget af aktiviteter og legetøj med forskellig nationalitet og kultur.
7. Tegn: Barnet er optaget af aktiviteter og spørger til og genkender de forskellige traditioner og kulturer
8. Tegn: Børn leger med hinanden uanset forskelligheder.
9. Tegn: Børn har kendskab til forskellige udtryksformer som dans, sang, teater og udstillinger

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Pædagogerne inspirerer børnene i forskellige kreative værksteder
2. Tiltag: Vi arbejder med kunst i forskellige former ud fra de 3 børneperspektiver
3. Tiltag: Materialer er tilgængelige for børn og pædagoger
4. Tiltag: Materialer, aktiviteter og traditioner afspejler forskellige etniske baggrunde
5. Tiltag: Pædagogerne har kreativt værksted ude/inde
6. Tiltag: Pædagogerne laver aktiviteter der giver barnet en bred forståelse for forskellige traditioner
7. Tiltag: Børn og voksne lader sig inspirere af kunstnere, for at udvikle kulturelle udtryksformer
8. Tiltag: Institutionen afspejler de ting børnene er optaget af, ved løbende udstillinger.

Læringsmiljø i skoven - her med fokus på kunst og former

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

I Mønsted Børnehus ser vi børnemiljøet som en integreret del af arbejdet med pædagogiske læreplan, børnemiljø og læreplaner beriger hinanden, og sammentænkningen øger kvaliteten af det pædagogiske arbejde.
Børnemiljøet skabes af den gensidige påvirkning, der finder sted mellem børnene og omgivelserne. Mere konkret udgør dagtilbuddets fysiske, psykiske og æstetiske forhold dagtilbuddets børnemiljø.

Det fysiske børnemiljø handler om de fysiske rammer indendørs og udendørs, herunder sikkerheds-og sundhedsmæssige forhold som indretning, hygiejne og materialevalg.
Mønsted Børnehus er indrettet med funktionsopdelte rum. I vores indretning inde og ude, har vi taget højde for at adskille stille og aktive rum, det har været vigtigt for os at synliggøre for børnene, hvad de kan anvende rummene til, at materialerne er tilgængelig og inspirerende for børnene . Vores børn ved, hvor man kan være aktiv og de kender de rum, hvor der er ro og mulighed for at trække sig, når de har brug for ro.

I Mønsted Børnehus har forældrene tilvalgt frokostordning med egenproduktion, hvor vores ernæringsassistent sætter en professionel ramme for barnets måltid. Vi har valgt at børnene deltager i produktionen af vores måltider, idet de får forståelse for det sunde måltid og oplever værdien af det sociale fællesskab - at bidrage til måltidet. Vi har i tæt samarbejde med forældrene fokus på sundhed, økologi og hygiejne, idet vi mener at sundhed, bevægelse, trivsel er grundlaget for et godt læringsmiljø og børnemiljø.

Det psykiske børnemiljø drejer sig om, hvordan børnene trives med hinanden og de voksne. Det handler om dynamik og sociale kompetencer i børnegruppen, og kan knyttes til begreber som fællesskab, venskabog tryghed.
Vi har særligt fokus på kontakten til barnet, at arbejde anerkendende og inkluderende, inddrage børnene i planlægning af aktiviteter, at arbejde ud fra barnets ZNU, have øje for kompetencer, ressourcer og relationer, - barneperspektivet bliver synligt for os, barnet får mulighed for at udforske og lære i de forskellige læringsrum.

Det æstetiske miljø har indflydelse på, hvordan omgivelserne påvirker børnene i dagligdagen. Et motiverende æstetisk miljø giver børnene positive og udfordrende sanseoplevelser, og har betydning for, om børnene finder dagtilbuddet inspirerende.
Vores børnehus er indrettet med inspirerende læringsmiljøer, med materialer og legetøj i børnehøjde, så barnet bliver inspireret til at anvende det i leg og aktiviteter.
Der er plads til at barnets materialer udstilles og barnet inddrages i billede/video dokumentation i forskellige aktiviteter og processer.

Pædagogen anvender praksisfortællinger, billeder, børneinterview og video, hvor børnenes stemmer er værdifulde bidrag til pædagogernes refleksioner og nytænkning af praksis og børnemiljøet.
I hverdagen inddrages børnene i dialog, i aktiviteter og hverdagsopgaver, hvor der gives plads til barnets medbestemmelse i eget liv. Børnene oplever også at de skal tage fællesbeslutninger, hvor de får forståelse for demokrati.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

I Mønsted Børnehus ser vi læreplanstemaerne og børnemiljøet i en sammenhæng. Der sker en løbende evaluering over året, hvor vi reflekterer over læring og børnemiljø ud fra systematisk indsamlet dokumentation som fx praksisfortællinger. Refleksioner over ECCERS evalueringen beriger med dialog om barneperspektivet og børnemiljø. Refleksioner over vores evaluering ud fra ECERS har betydning for vores valg:
- arbejde ud fra Marte Meo, en udviklingsstøttende kommunikation
- arbejde med kultur, hvor relationerne indeholder værdier som tolerance, respekt, omsorg og mod
- arbejde med inspirerende og udviklingsstøttende læringsmiljøer
- inddrage barnet i tilrettelæggelse og evaluering af det pædagogiske arbejde, barnets stemme
- indretning af børnehusets rum inde og ude, tydelighed for barnet i de fysiske rammer

I Mønsted Børnehus arbejder vi ud fra TOPI og den tværfaglige model i Viborg Kommune. Vi har et ligeværdigt samarbejde med forældrene, hvor vi sammen bidrager til at barnet oplever sammenhæng ved overgang fra det ene dagtilbud til det næste.

Vi arbejder ud fra Marte Meo principperne, hvor pædagogen har en fin kontakt og en udviklingsstøttende kommunikation med barnet. Barnets handlinger og følelser anderkendes og barnet føler sig værdifuldt. Pædagogen er bevidst om en tydelig ramme, hvor barnet oplever struktur, genkendelighed og kan føle sig tryg og have mod på livet.

Vi arbejder ud fra "fri for mobberi", hvor vi i relationen har fokus på børnefællesskabet er båret på værdier som tolerance, respekt, omsorg og mod. Barnet skal støttes i at sætte grænser for sig selv og andre. Vi inddrager forældregruppen, idet pædagoger og forældre er vigtige rollemodeller for barnet. Vi har et særligt fokus på at støtte op om det enkelte barns relationer via legegrupper, hvor pædagogen guidet barnet ud fra barnets kompetencer og ressourcer.

Vores deltagelse i "Fri for mobberi" er bundet op på evaluering i Rambøll Results, idet der i projektet ligger en evaluering af børnenes læring før og efter projektet, samt en løbende evaluering af pædagogerne praksis. I børnehuset evaluerer vi ud fra interviews, video og fortællinger på børnenes læring og vores børnemiljø.

I Mønsted Børnehus er vi inspireret af DCUM materialer og aktiviteter.
Pædagogen har øje for det enkelte barns relationer og venskaber. Vi arbejder konkret med legegrupper i en kontekst, hvor det enkelte barn føler værdifuldt og inkluderet i børnefællesskabet.

Praksisfortællingerne vil vi anvende til en løbende evaluering på læreplan og børnemiljø ud fra forskellige hverdagssituationer. Som eksempel kan nævnes: Modtagelse, Garderobe. Projektforløb Ting vi har arbejdet med er: Rutiner omkring frokostmåltidet og Hygiejne.
Det er vores erfaring at vi med denne metode kommer tæt omkring barneperspektivet, men også at det er hårdt arbejde at holde fast i de nye mål for læring og børnemiljø.

Praksisfortællinger anvendes til tolkning og faglig analyse af læringsbetingelser og børnemiljø ud fra de tre perspektiver: det faglige perspektiv, barneperspektivet og forældreperspektivet.
Analysen anvender vi til at reflektere over ny praksis. Sammen sætter vi nye mål for vores praksis, for barnets læring, for et udviklende børnemiljø.

6 AFSLUTNING

Mønsted Børnehaves pædagogiske læreplan har fokus på vores Kerneopgave:
"Sammen bidrager vi til barnets mestring"

I læreplanen har vi uddybet vores læringsforståelse, på hvilken måde vi arbejder med børn med særligt behov, inklusion, sprogindsats, overgange og børnemiljø.
Vi har tydeliggjort, hvilke dokumentationsformer og evalueringsmetoder, vi har valgt til at analysere læringsmiljø og brnemiljø. Analysen anvendes til at udvikle vores pædagogiske faglighed og højne kvaliteten i dagtilbuddet.

For hvert læreplanstema har vi sat læringsmål for pædagoger, børn og samarbejdet med forældrene. Vi har beskrevet tiltag og tegn, det skal vise at vi er på vej mod målet.

I denne læreplansperiode har vi ud fra evalueringen valgt følgende udviklingspunkter:
-kultur og kulturelle udtryksformer
-natur og naturfænomener-
-Projekt "Fri for mobberi" - fokus på kulturen i børnefællesskabet
-Fokus på Dialog modellen - den professionelle samtale

Udarbejdet af det pædagogiske personale i Mønsted Børnehus, september 2016

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder ”Hjernen&Hjertet”, fordi det forener den logisk-rationelle ”hjerneaktivitet” det er at måle og dokumentere kvalitet, med den ”hjerteaktivitet”, det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, ”Dialogprofiler” til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**